

Forhold. Dersom det forøvrigt blot er imod dette Punkt af vor Paragraph, at den ærede Rigsdagsmand har Indvendinger, og saaledes forekom det mig efter hans Foredrag, saa vilde det vistnok have været hensigtsmæssigt, om han til vort Forslag havde stillet et Underændringsforslag. Hvad endelig den ærede Rigsdagsmands Tillægsparagraph angaaer, da vil den i det Væsentlige kun blande Vedkommende med et Løste, som ingen Betydning vil faae, thi der er allerede under nærværende Forhold saa mange, der have Adkomst til den Slags Embeder, som her kan blive Tale om, at et saadant Løste for Personer, der dog for største Delen vilde staae tilbage for dem, som have ældre Adkomster, vilde være af overmaade liden Betydning. Men navnlig maa bemærkes, at dette Forslag vistnok heller ikke hører hjemme i denne Lov. Det er jo et Forhold, som vilde have en almindelig Betydning for Embedsbesættelser, og ikke blot vedkomme Reserveofficererne, og det er vistnok ikke rigtigt i en speciel Lov som denne at vedtage Bestemmelser, som afficerede Statsstyrelsen i Almindelighed. Vi have derfor heller ikke troet at kunne anbefale denne Tillægsparagraph.

Tagd: Det forekommer mig rigtigt, at den ærede Ordførers Indvendinger imod dette Forslag ere noget vage. Han yttrede, at han ikke havde noget Væsentligt at indromme imod samme, men at en saadan Hjemmel for, at de kunde søge civile Embeder, ikke havde stort at betyde, da der var saa mange, der havde den samme (Tscherning: Nei en Ret, ingen Hjemmel). Naa, ja! lad det saa da være en Ret! Jeg maa hertil bemærke, at skulde det virkelig være den ærede Ordførers Mening, at de Mænd, som i Statens Interesse have opoffret en tidligere gunstig Stilling eller et fast Statsembede, ikke nu skulde have en særlig Ret til at forvente Ansættelse i en lignende Stilling, jeg siger, er dette hans Mening, saa ere vi snart paa det Rene med hinanden; thi saa er enhver Samstemning i denne Sag umulig. Men er det derimod hans Mening, at de skulle have en saadan særlig Ret, saa indseer jeg ikke, hvorfor vi ei i denne Lov skulde hjemle dem samme. Der gives dog saa utallige andre Embedsmænd, hvem Lovene

hjemle en saadan Rettighed; dette er navnlig Tilfældet med Linieofficererne, og om man endogsaa vilde antage, at disse i Almindelighed være mere kvalificerede, saa veed jeg dog ikke, om man med Grund kan antage, at de enkelte Personer, hvem denne Paragraph specielt vedkommer, ikke skulle have erhvervet sig en ligesaa velbegrunnet Adkomst. Hvor liden eller megen Betydning Administrationen vil tillægge en saadan i Loven hjemlet Adkomst, bliver naturligviis dens Sag, men den vil dog under alle Omstændigheder da have en større Opfordring til at ansætte disse Mennesker, end ellers vilde være Tilfældet.

Tscherning: Jeg vilde ønske, at det var mig tilladt at oplæse Tillægsparagraphen, saa vilde det nemlig blive ganske tydeligt, at den ikke kan voteres. Der er saamange Forudsætninger, saamange Ting som skulle bestemmes, og visse Bestemmelsesformer, som savnes, at der vilde fremkomme, troer jeg, den allerhøieste Grad af Vilkaarlighed, hvilket især vilde komme de Personer til Skade, som den skal anvendes paa. Om den ene vilde man sige: ja Du har den fornødne Jagtyndighed og Du har lidt et stort Tab, dersom det nemlig var en hjær Fætter; var det en ukjær Fætter eller fletingen Slægtning, saa vilde man sige: Du har ingen Jagdygtighed, Du har slet ikke lidt noget Tab —, og hvori ligger saa Betydningen af en saadan Bestemmelse. Naar en Fætter-Paragraph af denne Art skulde kunne antages, maatte der tilføies Bestemmelser, som sagde: saaledes skulle Beviserne søges tilvelebragte, saaledes skulle de føres, der er Domstolene; men saaledes som Paragraphen staaer her, er Alt kastet over paa Vilkaarlighedens allerværste Gebeet.

Tagd: Ikke i fjerneste Henseende mere paa Vilkaarlighedens Gebeet end ved Tusinde andre Leiligheder. Naar en Mand møder med sine Foresattes Erklæring om, at han særdeles har gjort sig fortjent i denne eller hiin Retning, saa er der ikke mere her end ved enhver anden Ubefaling til et Embede eller ved enhver Indstilling lagt Ministeren en vilkaarlig Myndighed i Haanden, thi ogsaa her maa han efter de forskjellige Erklæringers større eller mindre Betydning bedømme, om han anseer